

Fakulteten för samhälls- och livsvetenskaper
Avdelningen för biologi

Pontus Bråmer

Vetenskapliga tidningsartiklar i klassrummet

En undersökning om lärares användning av
tidningsartiklar

Science news articles in the classroom

An investigation about teachers use of newspaper articles

Examensarbete 10 poäng
Lärarprogrammet

Datum: 07-12-20
Handledare: Maria Thomasson

Abstract

This paper presents why and how teachers use newspaper articles in the classroom when they educate their pupils in chemistry, biology and nature science. All the teachers have worked over 20 years and are, when interviewed, at a Swedish gymnasium in Dalarna. I also have, in a small study, interviewed some of their pupils to get their view about teachers using newspaper articles during lessons.

The teacher's use of newspaper articles in the classroom can be divided in different ways. They can use the articles to illustrate up to date links to everyday life. Some teachers' uses articles by letting the pupils read the articles and answer questions about them. Or the newspaper articles can function as background material when the pupils do a project work covering a number of lessons. The major part of the teachers thinks that the main reason why they use articles from newspapers is to get up to date information concerning the course that are covered.

The results show that the teachers in Dalarna use their newspaper articles in the same way as shown in international studies. For example they used the newspaper articles to start a lesson or a new topic. Or they used the article to have an example on the subject they teach. But a number of differences can also be observed between this study and other international ones, for example the main reason why the articles are presented to the pupils and how the articles are used over time.

Key words: news, newspaper articles, science, teaching

Sammanfattning

Detta examensarbete handlar om hur och varför lärare använder tidningsartiklar när de undervisar i ämnena biologi, kemi och naturkunskap. Lärarna är erfarna och arbetar på en gymnasieskola i Dalarna. I en delstudie har också några av lärarnas elever intervjuats för att få deras omdöme gällande undervisning med hjälp av tidningsartiklar.

Användandet av tidningar skiftar dels mellan lärare men främst mellan olika undervisningstillfällen. Några lärare nyttjar tidningsartiklar i grupparbeten som löper över en längre tid. Men tidningsartiklar fungerar oftare som aktuellt exempel, diskussionsunderlag eller som inledning på ett nytt moment.

Resultaten visar att lärarna i Dalarna använder tidningsartiklar på liknade sätt som visas i tidigare internationella studier på området. Det vill säga som start på en lektion eller som diskussionsunderlag. En rad skillnader finns dock mellan denna studie och de som jag jämfört med, bland annat när det gäller huvudorsakerna till varför tidningsartiklar presenteras för eleverna och hur artiklar används över en längre tid.

Nyckelord: naturvetenskap, nyheter, tidningsartiklar, undervisning

Innehåll

Inledning	- 1 -
Frågeställningar	- 2 -
Metod	- 3 -
Urval	- 3 -
Datainsamlingsmetoder	- 3 -
Procedur	- 4 -
Databearbetning och tillförlitlighet	- 4 -
Resultat	- 5 -
Lärarnas åsikter	- 5 -
Elevernas åsikter	- 9 -
Diskussion	- 11 -
Lärare	- 11 -
Hur använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?	- 11 -
Varför använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?	- 11 -
Elever	- 11 -
Vad tyckte ni om att lärarna använder tidningsartiklar i undervisningen?	- 11 -
Lärarnas åsikter	- 11 -
Elevernas åsikter	- 13 -
Slutsats	- 14 -
Referenser	- 15 -
Bilagor	- 1 -
Intervjufrågor till Lärare	- 1 -
Intervjufrågor till Elever	- 2 -

Inledning

Syfte

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur tidningsartiklar kan användas i undervisningen.

Utöver detta ville jag också översiktligt ta reda på vad eleverna på en gymnasieskola i Dalarna tyckte om att lärarna använde tidningsartiklar i undervisningen.

Definition

Definitionen på vetenskapliga tidningsartiklar i denna studie är artiklar av populärvetenskapligt slag som en gymnasieelev kan förstå och ha behållning av. Artiklarna kan vara från både dagstidningar, naturvetenskapliga facktidningar, och hämtade från Internet.

Bakgrund

När jag påbörjade mitt examensarbete visste jag att min handledare på gymnasieskolan, där jag hade min verksamhetsförlagda del av utbildningen, använde tidningsartiklar på sina lektioner. Jag hade också hört talas om stiftelsen ”Tidningen i skolan” som uppmuntrar lärare och elever att på olika sätt använda tidningen som läromedel.

I ett inledningsskede tog jag reda på hur många av lärarna på skolan i ”mina” ämnen, biologi, kemi och naturkunskap, som använder tidningar i sin undervisning. Detta för att undersöka om det fanns möjlighet att göra studien. Fem lärare använde regelbundet tidningsartiklar i undervisningen.

Det är ont om svensk forskning som belyser frågorna hur och varför lärare använder tidningar i skolan. Men i november 2006 kom det en studie som Skolverket står bakom (Skolverket 2006). Den belyser vikten av att använda olika läromedel i skolan. Framförallt för att alla elever ska kunna nå målen. Där framkommer att om läraren använder olika former av läromedel, till exempel tidningsartiklar och Internet, finns det en större chans att eleverna kan ta till sig kunskapen.

Söker man information inom området tidningsartiklar och undervisning utanför Sverige hittar man intressanta studier gjorda i Finland. Dessa visar att aktivare tidningsläsare också har bättre färdigheter i matematik och naturvetenskap (Linnakylä, 2006). Troligen är det så, enligt författaren av den finska studien, att välutvecklade språkkunskaper, som kommer med tidningsläsande, gör att det är lättare att förstå naturvetenskapliga texter och matematiska uppgifter.

I ett vidare internationellt perspektiv finns det aktuella forskningsrapporter från Nordirland, (Jarman and McClune 2001), Kanada, (Kachan 2004) och Grekland, (Dimopoulos and Koulaidis 2002). I den sistnämnda studien har man undersökt de specifika frågorna hur tidningsartiklar kan användas i undervisningen av naturvetenskap och vad som kan vara fallgroparna med metoden. Undersökningen gjord på Nordirland (Jarman and McClune 2001) är omfattande och gränsar till den undersökning jag gjort. Där har man intervjuat lärare, som undervisar i naturvetenskapliga ämnen, i 50 skolor (20 procent av alla så kallade post-primary schools) i hela Nordirland. Man har frågat hur och varför de använder tidningsartiklar. I den Kanadensiska undersökningen har man bland annat studerat vad styrdokumenterna säger angående användandet av tidningsartiklar i läroprocessen. De har också undersökt vad och i

vilken omfattning som tidningsartiklar används i deras motsvarighet till våra nationella prov. Slutligen har de intervjuat mellanstadielärare angående deras undervisning med hjälp av tidningar.

Frågeställningar

Lärare

Hur använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?

Varför använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?

Elever

Vad tyckte ni om att lärarna använder tidningar i undervisningen?

Metod

Urval

Lärarna

Jag har tillfrågat samtliga sju lärare som undervisar i antingen biologi, kemi eller naturkunskap i en gymnasieskola i Dalarna om de ” Använder tidningsartiklar som ett hjälpmedel i undervisningen minst en gång i månaden?” Hjälpmedel har jag definierat: Till exempel visar upp tidningsklipp, ger ut kopior av artiklar, låter eleverna läsa tidningsartiklar med naturvetenskapligt innehåll, söka efter egna naturvetenskapliga nyheter på Internet.

Fem av de tillfrågade lärarna svarade ja och samtliga samtyckte till att intervjuas. De intervjuade har i genomsnitt undervisat i knappt 22 år. Den lärare som undervisat längst respektive kortast svarade nekande på min förfrågan.

Elever

Lärarna som intervjuades fick själva föreslå en klass där de hade använt tidningsartiklar i undervisningen. Detta för att inte behöva boka intervjutid med elever i klasser som aldrig upplevt att läraren använder tidningsartiklar i undervisningen.

Det var bara fyra av fem lärare som kunde namnge en klass där de under hösten hade använt tidningsartiklar i en omfattning som gjorde att de trodde att eleverna skulle komma ihåg det. De fyra klasserna hade mellan 15 och 27 elever, med en median på 25 elever. De var en byggklass på tredje året, en naturklass på andra året och två samhällsklasser från första respektive andra året. Med lottens hjälp valdes tre personer ut i varje klass som intervjuas vid samma tillfälle. Totalt intervjuades med andra ord 12 elever spridda på fyra gruppintervjuer.

Datainsamlingsmetoder

Jag har vid enskilda tillfällen intervjuat lärarna under 30-40 minuter. Intervjuerna gjordes under två dagar under en vecka med tre respektive två lärare per dag.

Den strukturerade intervjun med bestämda frågeområden och frågor ansåg jag vara den bästa metoden när det gällde att svara på hur och varför dessa lärare använde tidningsartiklar i sin undervisning.

Under intervjuerna gjordes noggranna anteckningar. Den intervjuade läraren gav ofta exempel på artiklar och visade dessa för mig för att tydliggöra svaret. Till exempel visade en lärare upp bra grafik, kring ett naturvetenskapligt fenomen, som förtydligade frågan vad syftet var att använda tidningsartiklar istället för läroböcker i vissa fall.

Intervjufrågor om *hur* lärarna använde tidningsartiklar finns i bilaga 1.

På frågan om *varför* lärarna använde tidningsartiklar i undervisningen fick de redogöra för sina bakomliggande syften och målsättningar.

Utöver frågor kring hur och varför ställdes även frågan hur länge läraren undervisat och om det var någon ytterligare synpunkt som inte framkommit tidigare som de ville framföra.

Intervjufrågorna som ställdes till eleverna var, om de mindes ett tillfälle där läraren använt tidningsartiklar och vad de tycker om att läraren använder tidningsartiklar i undervisningen och nyttan av detta. Eleverna tillfrågades också om de kom i kontakt med vetenskapliga nyheter i vardagen. Se bilaga 2.

Procedur

Jag undersökte när de fem lärarna, som tackat ja till intervju, hade luckor i sina respektive scheman. Jag förslog en eller två tider till varje lärare som de fick tacka ja till eller avböja. Jag lyckades få intervjuerna jämt spridda över två dagar.

Eleverna intervjuades veckan efter lärarna. Lärarna förbereddes via e-post om vilka tre elever som lotten hade gjort till intervjuobjekt samt vid vilken lektion som jag skulle komma till för att intervjua eleverna.

Intervjun av eleverna skiljer sig på flera avgörande sätt från lärarnas, dels intervjuades eleverna i grupper om tre. Sedan var tanken med elevintervjuerna att få ett stickprov på om de tycker att undervisning med hjälp av tidningsartiklar är ett bra sätt att lära sig saker på. Målsättningen var med andra ord inte att ge en heltäckande bild av vad elever på gymnasieskolan i Dalarna tyckte om undervisningsmetoden, vilket var målet med lärarintervjuerna.

Elevintervjuerna gjordes, efter förfrågan hos berörd lärare, vid slutet av en lektion och varade i knappt 10 minuter.

Databearbetning och tillförlitlighet

Syftet med detta examensarbete var att undersöka hur tidningsartiklar kan användas i undervisningen. För att få reda på om det överhuvudtaget är klokt att som lärare använda tidningsartiklar i undervisningen utökades studien med korta intervjuer av några elever. Dessa översiktliga intervjuer ger upphov till ytterligare frågor och funderingar som skulle kunna användas i en ny studie eller ett examensarbete av någon. Det kunde till exempel vara intressant att undersöka de olika årskullars inställning till tidningsartiklar. Eller om åsikterna skiljer sig åt mellan naturvetenskapligt, samhällsvetenskapligt eller mer praktiskt inriktade utbildningar.

Att tänka på är också att inte göra elevintervjuerna i skarven mellan lektion och efterföljande rast. Ibland tog intervjuerna lite längre tid vilket tyvärr inskränkte på elevernas rast, vilket gör dem rastlösa, i dubbel bemärkelse, under intervjun.

Kanske hade det i intervjun som berör eleverna varit klokare att använda en enkät. Då hade bakgrunden till elevernas svar kunnat kartläggas tydligare. Jag tycker dock att de strukturerade intervjuerna fungerar för att ge en bild av elevernas grundinställning till att använda tidningsartiklar i undervisningen.

Resultat

Lärarnas åsikter

Berätta hur du använder tidningsartiklar i din undervisning?

Lärarna använde tidningsartiklarna på flera olika sätt. Det sätt som var vanligast var att någon gång under lektionen visa artikeln för eleverna. Det gjorde samtliga av de intervjuade lärarna. Lärarna delade ut papperskopior av tidningsartikeln eller så visade de upp den med hjälp av overhead-apparaten.

Jag använder tidningar till allt, undervisning, övningsuppgifter och prov.

Ibland nämner jag bara artikeln jag har med mig och visar upp den. Ibland kan eleverna bygga ihop teman med olika artiklar. Eller så använder jag en artikel som lektionsunderlag tillsammans med frågor. Ibland får de skriva ett referat på artikeln.

Jag använder tidningar olika mycket beroende på vilken kurs det är. Jag undervisar ibland i miljökunskap och där har jag tidningar som en start på kursen. Alla elever får en artikel och ska sedan läsa och berätta för resten av kursen vad artikeln handlade om och vad de tyckte om den och på det viset starta en diskussion.

Citat från tre lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Tabell 1. Hur används tidningsartiklarna i undervisningen?

Varianter på hur tidningsartiklar används	Antal lärare
Diskussionsmaterial	5 av 5
Exempel under lektion	5 av 5
Start på lektion	4 av 5
Vid provtillfällen	3 av 5
Uppsatta i klassrummet	1 av 5

Vid vilken tid på lektionen används tidningar?

Det fanns inget tillfälle under en lektion då tidningar användes mer än vid andra. En del lärare delade ut artiklar när eleverna kom in i klassrummet och startade sedan lektionen när alla läst artikeln. Andra höll den planerade lektionen och delade sedan ut en artikel i slutet av lektionen för att få en aktuell koppling. Ibland kunde artiklarna visas upp eller delas ut i mitten för att få bra dynamik i lektionen.

Oftast är det som introduktion och för att sammanbinda en lektion. De (tidningarna) fungerar även som en diskussionsstart (vid gruppdiskussioner).

Citat från en lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Används samma artiklar vid flera tillfällen?

Oftast användes tidningsartiklarna bara vid ett fåtal tillfällen. Anledningen, som samtliga lärare trycker på, är att den aktuella kopplingen är viktig. Tidningsartiklar ska visa på nyheterna inom området. Ett undantag är då eleverna får arbeta självständigt och under en längre tid med tidningsartiklarna då kunde samma beprövade artikel användas, detta ofta inom ett huvudområde som tas upp regelbundet.

Tidningar använder jag främst för att få en referensram och för att få en aktuell koppling, som komplement till böcker.

Jag har tidningsartiklar med frågor, som jag använder under ett läsår till flera klasser.

En klassiker är en tidningsartikel om Barents hav, i den kan man blanda in både näringsväv och näringskedjor, fiskarter och geografi.

Tre citat är från lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Från vilka tidningar tas tidningsartiklarna?

Den främsta källan till tidningsartiklar som användes i klassrummet var den morgontidning och den lokaltidning som respektive lärare prenumererade på. Även andra tidningar som kom till de naturvetenskapliga institutionerna lästes och användes som källor.

Dagens Nyheter är den tidning jag har hemma och därför tar jag det mesta av materialet där, men även tidningsartiklar från Svenska Dagbladet och Göteborgs Posten på sommaren.

Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet är främsta källorna, men även Forskning och Framsteg, Fauna och flora, Ny Teknik, Skogstidningen, Skogen, Sveriges Natur.

Citat från två lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Nyttjar du "tidningsartiklar" från andra nyhetsmedier?

Att använda sig av "tidningsartiklar" på nätet och tipsa om olika Internet adresser är något som ökar bland de undersökta lärarna. Det faktum att projektorer och datorer finns i vissa klassrum gör att Internet kan användas på ett smidigt sätt i undervisningen.

Andra medier som jag använder är Internet. Jag brukar ibland boka salen högst upp i A huset där det finns en projektor. Då kan han visa webbsidor för hela klassen. Ett exempel är genetik som SLU (Sveriges lantbruksuniversitet min anm.) har bra sidor om. Ibland kan jag ta en bild eller statistik från Internet som liknar den i boken till prov.

Jag tipsar mer och mer från nätet. Då är det specifika sidor som gäller, annars drunknar eleverna.

Två citat från lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Hur tror du att eleverna upplever metoden?

Lärarna tror att de flesta eleverna tycker att det är intressant och stimulerande att bli undervisade med hjälp av tidningsartiklar. Men att en del elever, som har lite svårare för ämnet, tycker att det också blir jobbigt och tidskrävande.

Jag tror att eleverna oftast tycker att det är kul med tidningar då sakerna är aktuella.

Eleverna tror jag uppfattar användandet av tidningar på olika sätt. Vissa tycker att det är stimulerande och kul med många diskussioner. Andra tycker att det är irriterande, ska vi läsa detta? Ska jag kunna detta? Det tar för mycket tid för dem.

Nyhetsvärdet är viktigt, det gör elever intresserade, det ger en bra verklighetsförankring.

Jag tror att eleverna har en blandad inställning till att läraren använder tidningar. De som till exempel valt miljökunskap, ett aktivt val, är intresserade av frågorna och följaktligen vad som skrivs om dem. Andra känner att det är sten på bördan, ännu mer att läsa utöver boken, räcker inte den som kursmaterial?

Fyra citat är från lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006 på frågan: Hur tror du att eleverna upplever metoden?

Finns det något negativt med att använda tidningar som undervisningsmetod?

Lärarna lyfter fram främst två negativa orsaker till att använda tidningar. Det ena negativa aspekten med att använda tidningar är att det krävs en kunskapsbas för att förstå vad som står i tidningsartiklarna. Läroböckerna är bättre som ett kunskaps skelett och ram än vad en samling artiklar är. Det andra är att tidningar är en produkt som ska sälja. Lärarna är oroliga för att fakta kanske inte är helt korrekta eller förenklade för att budskapet ska bli mera populistiskt.

Tidningar och även läroböcker ger en subjektiv bild. Det är människor med vissa intressen och det är en massmedial produkt som ska sälja. Det gäller att välja sina källor och kritiskt granska fakta bakom sensationen.

Viktigt är att tidningar inte står för basinformationen. Man måste hämta basfakta från en bok.

Två citat är från lärare på en gymnasieskola i Dalarna hösten 2006.

Vad är syftet/målsättningen för dig med att använda tidningar på lektioner i Biologi/Kemi/Naturkunskap?

Aktuell koppling, bra exempel, förankring till samhället, fina bilder och tydliga diagram är några exempel på varför lärare använder tidningar. Men även för att eleverna ska få träna sig i källkritik och inte minst för att lärarna tycker att det är ett bra och trevligt sätt att själva lära sig nya saker.

Jag tycker själv att det är roligare att använda tidningar. Det är en viktig faktor i sammanhanget.

Det främsta syftet med att använda tidningar är att det är aktuellt men även att man (främst inom miljöområdet) kan träna källkritik och ifrågasättande. Stämmer detta, vad vinner författaren med att göra så här?

En annan fördel med tidningar är att jag som lärare kan koppla skolan med en verklighet utanför och till andra saker. Det blir mer spännande.

Citat från tre gymnasielärare på en skola i Dalarna hösten 2006.

Hur många år har du undervisat?

De intervjuade lärarna har undervisat i 25, 25, 23, 22 och 13 år. Det vill säga genomsnitt knappt 22 år.

Finns det något som du vill tillägga?

Två av lärarna valde att göra tillägg. Det ena angående att eleverna måste ha en bas för att kunna tillgodogöra sig informationen från tidningarna. Tidningarna förklarade inte alltid vetenskapliga fenomen ”från början”. Det andra tillägget var:

Jag brukar dela med mig av, kopiera upp, artiklar jag hittar till andra lärare som kan ha nytta av dem i sin undervisning.

Citat från en gymnasielärare på en skola i Dalarna hösten 2006.

Elevernas åsikter

Den främsta anledningen till att intervjua eleverna var för att få svar på vad de tycker om att lärarna undervisar med hjälp av tidningsartiklar. Intervjuerna är mycket översiktliga men ger ändå en fingervisning om att eleverna tycker att metoden är bra, aktuellt och verklighetsförankrat. Intervjuerna påvisar också att de konsumerar andra vetenskapliga nyheter utöver de som de får i klassrummet. Samtidigt påpekar två grupper att man inte riktigt kan lita på allt som journalister skriver.

Minns ni om läraren xxx har använt tidningar/tidningsartiklar i undervisningen under hösten?

Min ingångsfråga till de fyra olika grupperna av elever var om de minns att läraren använt tidningar under hösten. Bara två av grupperna minns att den specifika läraren använt tidningar. Alla fyra grupper har dock under hösten mött metoden men av andra lärare i andra, ej naturvetenskapliga, ämnen.

Vad tycker ni om det?

Jag tycker att det är bra.

Det funkar väl.

Det är mycket bra,

Jag tycker att det är bra.

Citat från gymnasieelever på en skola i Dalarna hösten 2006.

Är det ett bra sätt att lära sig saker?

Det är enkelt att förstå tidningar, nutid, aktuellt, böcker är gamla.

Det ger en koppling till verkligheten.

De tycker att det är bra, aktuellt och roligare än böcker, journalister skriver mer för att fånga intresse, lättare skrivet

Jag tycker att det intressant men man måste ha grundkunskap för att förstå artiklarna.

Citat från gymnasieelever på en skola i Dalarna hösten 2006.

Varför?/Varför inte?

Negativt är att journalisten (tror jag) ofta har en dold åsikt som är svår som elev att se. Åsikter som påverkar texten.

Negativa saker med att använda tidningar är att fakta kan vara väldigt utspridd i artikeln. Allt är inte sant och ingen har dubbelkollat det journalisten har skrivit.

Det är snarare så att de saker som vi pratat om i skolan blir intressanta att läsa i tidningarna om. Dopning var ett sådant ämne som vi pratat om i skolan och som jag sedan hittat en artikel om. Det var kul för då har man en baskunskap.

Citat från gymnasieelever på en skola i Dalarna hösten 2006.

Ser ni på vetenskapliga program eller läser ni vetenskapliga artiklar på fritiden?

Jag läser lite själv, t ex om rymden. (Ytterligare en elev instämmer.)

Jag läser ibland vetenskapsartiklar, men vi två bor inte hemma utan på elevhem och där har vi ingen morgontidning.

Min familj prenumererar på Illustrerad Vetenskap som jag brukar läsa i.

Vi (två elever) läser frivilligt vetenskapsnyheter i tidningarna för att bli allmänbildade. Till exempel kvällstidningar, Mora tidning och DN, Jag gör det på bussen varje dag (den andra eleven instämmer)

Jag tittar ibland på vetenskapsprogram på TV. (Två andra elever instämmer.)

Jag läser då och då en artikel i tidningen med vetenskaplig koppling.

Citat från gymnasieelever på en skola i Dalarna hösten 2006.

Diskussion

Detta examensarbete hade tre frågeställningar. Två av dem berörde lärarens arbete och en elevernas uppfattning av detta arbete. Nedan summeras svaren på frågeställningarna.

Lärare

Hur använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?

Det fanns en rad olika sätt, till exempel för att inleda diskussion eller för att lära eleverna att tänka källkritiskt. Ibland användes statistik och diagram i tidningsartiklarna både som exempel när lärarna undervisade och när de förhörde eleverna. Det vanligaste sättet att använda tidningsartiklar var att dela ut kopior av dem på lektionen och kommentera innehållet.

Varför använder lärarna i ämnena biologi, kemi och naturkunskap på en gymnasieskola i Dalarna tidningsartiklar i undervisningen?

De tre främsta anledningarna var för att få en aktuell koppling, att länka samman det som undervisades i klassrummet med samhället och världen samt att läraren tyckte att det var roligt att använda tidningar.

Elever

Vad tyckte ni om att lärarna använder tidningsartiklar i undervisningen?

Eleverna var överlag positivt inställda till detta.

Lärarnas åsikter

När det intervjuade antalet lärare är fem, måste man vara försiktig med att dra generella slutsatser.

Berätta hur du använder tidningsartiklar i din undervisning?

Jag tror att metoden jag valt gav svar på de olika sätt som tidningsartiklar användes på bland de lärare som undervisade inom de naturvetenskapliga ämnena på skolan i Dalarna. Att därifrån dra slutsatsen att alla lärare på skolan gör på samma sätt är våghalsigt. Jag vet, genom elevintervjuerna, att olika språklärare använde tidningsartiklar. Men hur och varför de gjorde detta kan denna undersökning inte svara på. Jag tror också att resultatet av undersökningen skulle bli det samma om man gjorde om den efter några år. Detta antagande gör jag på grund av att lärarna upplevde tidningsartiklar som ett bra och roligt hjälpmedel i undervisningen. Detta till skillnad till många av de internationella studierna som har varit projekt, påtvingad pedagogik, till exempel i Kanada (Kachan et al. 2004) och på Nordirland (Jarman and McClune 2001). Min erfarenhet är att när ett projekt avslutas så svänger arbetssättet tillbaka, helt eller delvis, till den gamla ordningen.

Vid vilken tid på lektionen används tidningar?

Denna fråga fick inget entydigt svar. Lärarna använde tidningsartiklarna vid många olika och skiftade tidpunkter vid ett lektionstillfälle. Denna variation var både inom individen och mellan lärarna. Jag tror att resultatet är representativt för de flesta lärare som jag auskulterat hos. Tidningsartiklar används vid mycket olika tidpunkter beroende på klass, tid på dagen och på övrigt undervisningsmaterial som ska tas upp vid samma tillfälle.

Används samma artiklar vid flera tillfällen?

Att tidningsartikeln var aktuell var mycket viktigt för de lärare som jag intervjuat. Därför återanvändes inte artiklarna i någon större omfattning. Detta skiljer sig från studien gjord på Nordirland av Jarman and McClune (2001). Där är kopplingen till vardagsvetenskap, att öka intresset för vetenskap samt att kunna använda tidningarnas bra bilder och grafik viktigare än att artikeln är aktuell. Varför aktualitetsaspekten är så viktig för de lärare jag intervjuat kan denna studie inte svara på.

Från vilka tidningar tas tidningsartiklarna?

Anledningen till att morgontidningarna var en stor källa tror jag beror på att de flesta av de intervjuade lärarna oftast inte aktivt letade artiklar som passade in i undervisningen. Arbetsflödet var det motsatta, områden, lektioner och moment planerades utan tidningsartiklar. När morgontidningen/tidningarna lästes hittade man artiklar som passade med det som ska undervisas den närmaste tiden och då sparade läraren på den tidningsartikeln.

Nyttjar du ”tidningsartiklar” från andra nyhetsmedier?

Internet ökar som källa till kunskap när lärarna undervisar. Detta troligen på grund av att det idag är möjligt att i undervisningssituationen ”koppla upp sig” och på en duk visa olika ”tidningsartiklar”. Värt att påpeka är dock att de lärare som nämnde att de använde Internet, ofta rekommenderade mer statiska sidor som inte ändrade innehåll från dag till dag. Internet nyttjades därmed mer som ett mellanting mellan lärobok och tidningsartikel än som substitut till papperstidningsartiklar.

Hur tror du att eleverna upplever metoden?

På grund av få intervjuade elever kan bara försiktig jämförelse göras mellan vad lärarna tror att eleverna tycker och vad eleverna faktiskt tycker om att använda tidningsartiklar i undervisningen. Men jämförelsen visar att lärarna har god kännedom om vad eleverna tycker om metoden och vilka svårigheter de har med den.

Finns det något negativt med att använda tidningar som undervisningsmetod?

De två främsta orosmolnen, att tidningsartiklar är subjektiva och att de inte ger någon bred kunskapsbas för eleverna är inget konstigt resultat. Tidningsartiklar berör ofta nyheter till exempel en ny behandlingsmetod, rymdfärder eller flodvågor. Nyheten ska sälja och fakta måste bakas in på ett så smidigt och lättfattligt sätt som möjligt. Att undantag och ovanligheter drar till sig nyfikenhet i större utsträckning än det vardagliga och basala kan alla nog instämma i.

Vad är syftet/målsättningen för dig med att använda tidningar på lektioner i Biologi/Kemi/Naturkunskap?

Jag tror att jag med denna fråga täckt in vad lärarna tycker och det faktum att lärare i Kanada (Kachan et al. 2004) och på Nordirland (Jarman and McClune 2001) svarat liknande tyder på

att svaren är generella. Något som inte berörs i de två internationella studierna är att de lärare jag intervjuat tycker själva att det är intressant och roligt att hitta nyheter som har bäring på det som undervisats i klassrummet. Läraren får, åt sig själv, också ett kvitto på att ämnet är intressant eller åtminstone att även journalisten och tidningen bedömer det så. I denna studie kan man dra slutsatsen att den egna tillfredsställelsen är viktig som drivkraft till att undervisa med hjälp av tidningsartiklar.

Elevernas åsikter

Att intervjuva elever innan de ska gå på rast har sina nackdelar, antagligen försöker de ge de svar som de tror att intervjuaren vill höra för att sedan kunna gå till sina vänner. Men de flesta av de intervjuade eleverna var positivt inställda till tidningar.

Minns ni om läraren xxx har använt tidningar/tidningsartiklar i undervisningen under hösten?

Att bara två av fyra grupper mindes att den lärare som jag intervjuat hade använt tidningar förvånade mig. Detta för att läraren själv föreslagit att jag skulle intervjuva elever från just den specifika klassen. Att dra några slutsatser av detta är inte möjligt men det är ändå intressant att notera, tycker jag, att eleverna inte kommer ihåg på vilket sätt de blir ”serverade” kunskapen. Det viktigaste för mig som blivande lärare är i och för sig att de kommer ihåg vad man försöker lära dem, inte om det var med hjälp av tidningsartiklar.

Vad tycker ni om det?

Jag tror att jag fått en korrekt bild av verkligheten, trots den korta intervjutiden. Elever i allmänhet tycker att det är intressant och skoj att lära sig saker med hjälp av tidningsartiklar. Antagligen hade svaret blivit likadant om man frågat vad de tyckte om att läraren använde Internet som hjälpmedel i undervisningen. Att gå ifrån standardmodellen, traditionell katederundervisning, och lära sig saker med hjälp av spel, lek, tävling, Internet och tidningsartiklar är troligen (min gissning) alltid uppskattat, oavsett form.

Är det ett bra sätt att lära sig saker?

Denna fråga och på frågan nedan kan jag konstatera att elever och lärare tycker likadant. Det vill säga de uppskattar enkelheten i artiklarna, kopplingen till verkligheten och att det är aktuellt.

Varför?/Varför inte?

Eleverna känner en ännu större oro än vad lärarna gör till att det som journalisterna skriver inte faktagranskat på samma sätt som en lärobok är. Tveksamma sanningar serveras för att sälja.

Ser ni på vetenskapliga program eller läser ni vetenskapliga artiklar på fritiden?

Att läsa tidningsartiklar med vetenskapligt innehåll var i dessa intervjuer vanligare än att se på tv. Detta överensstämmer inte med de internationella studierna. Där är det betydligt vanligare att eleverna frågar lärarna om saker de sett på tv. Däremot berättar två lärare i denna studie att eleverna ofta frågar om inslag som är mycket märkliga och udda till exempel tvåhövdade fiskar. Vilket också är det vanligaste temat på frågorna enligt forskarna på Nordirland (Jarman and McClune 2001) och i Kanada (Kachan 2006).

Slutsats

Syftet med detta examensarbete är att undersöka hur tidningsartiklar kan användas i undervisningen.

Jag tycker att jag fått en rad uppslag och idéer på hur tidningsartiklar kan användas och även fått kunskap om svårigheterna och begränsningarna med att använda tidningsartiklar. Vilket jag kommer ha nytta av i mitt framtida yrke.

Utöver detta ville jag också översiktligt ta reda på vad eleverna på skolan i Dalarna tyckte om att lärarna använde tidningsartiklar i undervisningen.

Jag är glad över att flertalet elever var positivt inställda till att få läsa och ta del av vetenskapliga tidningsartiklar. De lockas uppenbarligen av nyheter och vetenskap som de kan relatera till i både tid och rum. Elevernas åsikter när det gällde journalisters kunskaper och inställning till fakta var i mina ögon på gränsen till pessimistiska, i alla fall enligt den definitionen av vetenskapliga artiklar som jag gjort i denna studie, se sidan 1.

Referenser

Dimopoulos Kostas and Kouladis Vasilis (2003) *Science and Technology Education for Citizenship: The Potential Role of the Press*, Wiley Periodicals, Inc *Sci Ed* **87**:241-256 2003
Published online Wiley Interscience (www.interscience.wiley.com)

Jarman Ruth and McClune Billy (2001) *Use the news: A study of secondary teacher's use of newspapers in the science classroom*. *Journal of Biological Education* (2001) **35**(2)

Kachan Melissa R et al . (2006) *Do Teachers Ask Students to Read News in Secondary Science? : Evidence from the Canadian Context*
Published online 8 February 2006 in Wiley Interscience (www.interscience.wiley.com)

Linnakylä Pirjo, (2006) *Stöder tidningsläsning inläringen?* Tidningarnas Förbund, Helsingfors Sammanfattning på svenska:
www.viestinet.org/liitetiedostot/SL/wwwRuotsi/5/102/tidningslasn_inlarning.pdf

Skolverket Nyhetsbrev 8/2006 (www.skolverket.se)

Tidningen i skolan www.tidningeniskolan.com

Bilagor

Intervjufrågor till Lärare

Hur?

Berätta hur du använder tidningsartiklar i din undervisning?

Vid vilken tid på lektionen används tidningar?

Används samma artiklar vid flera tillfällen?

Från vilka tidningar tas tidningsartiklarna?

Nyttjar du ”tidningsartiklar” från andra nyhetsmedier?

Hur tror du att eleverna upplever metoden?

Finns det något negativt med att använda tidningar som undervisningsmetod?

Varför?

Vad är syftet/målsättningen för dig med att använda tidningar på lektioner i Biologi/Kemi/Naturkunskap?

Hur många år har du undervisat?

Finns det något som du vill tillägga?

Intervjufrågor till Elever

Minns ni om läraren xxx har använt tidningar/tidningsartiklar i undervisningen under hösten?

Vad tycker ni om det?

Är det ett bra sätt att lära sig saker?

Varför?/Varför inte?

Ser ni på vetenskapliga program eller läser ni vetenskapliga artiklar på fritiden?